

Minisztériumok – ETE kerekasztal

Szerkesztett javaslatok

a Magyarország Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési Terv, a Klímaváltozási és a várható Megújuló Energia Stratégia eredményes regionális és önkormányzati szintű végrehajtása érdekében

Üdvözljük a GKM és az Energia Központ Kht. (EK) által összeállított Magyarország Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési Tervet, mely a „khem.gov.hu” honlapon érhető el. Véleményünk szerint a terv végrehajtásához az önkormányzatok, települések bevonása is szükséges, mert végső soron ezen a szinten kell elkészíteni a **klímavédelmi, az energiahatékonysági és megújuló energiafelhasználás bővítési stratégiákat, cselekvési terveket**. Ennek megfelelően elkészülhetnek a megfelelő feltételeket is biztosító országos cselekvési tervre épülő regionális, térségi, kistérségi, települési cselekvési tervek és megvalósításuk ellenőrzési programjai is.

A végső energiafelhasználás szektoronkénti megoszlásában a magyar lakosság 40 %-kal, a kommunális szektor 21%-kal, összesen 61%-kal részesedik.

Különösnek, egyben elfogadhatatlannak tartjuk, hogy a magyar energia és klímapolitika koncepciói, stratégiái, cselekvési tervei nem foglalkoznak kiemelt feladatként e két nagyon alacsony energiahatékonyságú, de jelentős megújuló energiapotenciál hasznosítási, decentralizált energiatermelési, munkahely bővítési lehetőségű szektor fenntartható energiagazdálkodási kérdéseivel.

A kistérségi települések és kisvárosok, a közepes és nagyvárosi önkormányzatok számára szükségessé vált, hogy alapos felméréseket végezzenek, illetve végeztessenek el, melyek tiszta képet adnak az energiafelhasználás és decentralizált, alternatív energiatermelés lehetőségéről, mértékéről, céljairól, indokoltságáról, költségeiről és jellemzőiről, valamint meghatározzák a fogyasztás és a költségek csökkentésének módjait. Ezen felmérések eredményeinek birtokában lehet hozzákezdeni a fontos energetikai adatok és információk rendszeres gyűjtésével a megfelelő fenntartható energiagazdálkodási rendszer kialakításához.

Véleményünk szerint ez elengedhetetlen feltétele bárminemű energetikai cselekvési terv végrehajtásának.

Úgy gondoljuk, hogy feltételként hiányzik:

- Az egységes Nemzeti Energiatakarékossági Program
- Egy országos hatáskörű, tárcaközi energiagazdálkodási feladatokat koordináló szervezet (pl. az EK)
- Egy önálló energiatakarékossági és megújuló energetikai fejlesztéseket, klímavédelmi intézkedéseket finanszírozó pénzügyi intézet
- A tanyavillamosítási programhoz hasonló támogatottságú kommunális és lakossági modellprogram, melyben megvalósítható pozitív példaként a **fenntartható energia és környezetgazdálkodás** az alábbi szinteken:

- nagyvárosok,
- közepes városok,
- kistérségek,
- több kistérséget érintő – térségi (ökotérségi)
- regionális

Álláspontunk szerint a fő kapcsolódási pontok - a fő beavatkozási területek alábbi részterületei:

- Lakossági szektor épületállománya (különös tekintettel a távhőellátás problémáira)
- Intézményi szektor épületállománya
- Közlekedés
- Építészet, új épületek, illetve korszerűsítések
- Köz- és díszvilágítás

A legfontosabbak részletezve:

1.A távfűtés versenyképességének helyreállítása érdekében megvalósítandó elvek és tennivalók:

1.1.Az elvek:

1.1.1.A távfűtés versenyképességének helyreállítása érdekében vagy áfa csökkentés javasolt, vagy ha a pénzügyi vezetés számára ez elfogadhatatlan, ezért hasonló mértékű, alanyi jogú támogatást kell kidolgozni a következő szempontok figyelembevételével:

1.1.2.Állami támogatás nem EU konform, ezért legyen a neve környezetvédelmi támogatás. A környezetvédelmi támogatás ne szociális alapon, hanem alanyi jogon járjon legalább 2010-ig

1.1.3.A környezetvédelmi támogatást a soron következő két fűtési szezonban kapják a távfűtött lakások, ennyi ideig tartson a türelmi idő a fűtés korszerűsítések végrehajtására. Aki nem él a korszerűsítés lehetőségével, az a jövőbeni hőmegtakarítás hasznát nem fogja élvezni, azaz nagyon drágává válik a fűtése.

1.1.4.Csak energiamegtakarítást eredményező beruházást, korszerűsítést támogassunk a pazarlást növelőt ne!

1.1.5.2010-től a környezetvédelmi támogatás szűnjön meg, csak szociális támogatás maradjon.

1.1.6.A mérhetőség és szabályozhatóság kialakítása, 50%-os állami támogatásban részesüljön, amit további egyéb támogatások (önkormányzati, szolgáltatói) egészíthet ki.

1.1.7.A távhőszolgáltatóknál a fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrizzen átfogó módon. Az ellenőrzés terjedjen ki a hőtermelők, és a beszállítók körére is. Újra kell szabályozni a kapcsolt energiatermelés során előállított villamos és hőenergia árának arányát (mi a primer termék és mi a hulladék)

1.1.8.Az éves audit legyen a feltétele az EU-s távhő oldali fejlesztések támogatásának.

1.1.9.A Lakásszövetkezeti Törvényben és a Társasházi Törvényben minden olyan szakaszt módosítani vagy törölni kell, amely a korszerűsítés és az energiatakarékosság ellen hat.

1.1.10.Folytatni kell az épületek energiatakarékossági átalakításait a fűtéskorszerűsítést követően (szigetelés, nyílászárók cseréje stb.) A következő, általunk ajánlott **sorrendiség** figyelembe vételével:

1.1.10.1.Szabályozni

1.1.10.2.Mérni

1.1.10.3.Szigetelni

1.1.11.Az árképzési rendeleteket egységes elvek alapján módosítani kell az átláthatóság érdekében.

1.1.12.A távhőről való leválást ne támogassuk, de a megújuló energiatermelő berendezések becsatlakozását igen (pl.: napkollektor, geotermikus energia stb.)

1.1.13.Kiemelkedően fontos a civil szervezetek bevonása a tervezet részletes kidolgozásába és a távhőszolgáltatás ellenőrzésébe, érdekvédelmébe.

1.1.14.A Magyar Energia Hivatal vállaljon nagyobb felelősséget a távhőszolgáltatás iránt

1.1.15.Legyen önálló energiatakarékossági fejlesztéseket finanszírozó pénzügyi intézmény

1.1.16.Legyen végre Nemzeti Energiatakarékossági Program

1.2.Konkrét javaslatok:

1.2.1.a jelenlegi gázárakban, a liberalizált gázár piacon meglévő hatósági árszabályozás a díjelemeiben jelentősen meg egy kifejezetten nagyfogyasztói lakossági távfűtési gázár-kategóriát.

1.2.2.részesítse kedvezményben a távhő fogyasztókat az alábbiak szerint:

1.2.2.1.az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvényt oly módon módosítsa, hogy a távhőszolgáltatás általános forgalmi adója az 5%-os kedvezményes Áfa-kulcsba kerüljön, vagy

1.2.2.2.dolgozzon ki jogszabályt arra, hogy az összes távhőfogyasztó alanyi jogon környezetterhelést csökkentő kedvezményben/kompenzációban részesüljön, valamint biztosítsa erre a megfelelő forrást.

1.2.3.jelentősen emelje meg az ÖKO - program jelenlegi támogatásának mértékét, nevezetesen a2008. évben rendelkezésre álló 1,5 Mrd Ft-tal szemben a javasolt támogatás 2009. évre 8 Mrd Ft legyen.

2.Kistérségi, térségi fenntartható energiagazdálkodás témakörben megfogalmazott javaslatok:

2.1.Gazdaságosan felhasználható megújuló energiapotenciál felmérése

2.2.Parlagföldek, erdei, mezőgazdasági, kommunális - energetikailag hasznosítható hulladékok, melléktermékek stb. felmérése

2.3.Települési energiaigény és energiahatékonyság felmérése

2.4.Közvilágítási, intézményi energiahatékonyság elemzése

2.5.Kistérségi (vagy térségi), és régiós energetikai adatbázisok létrehozása

2.6.Folyamatos (heti) energiafogyasztási adatok gyűjtése elemzése, visszajelzések, intézkedések, monitoring kiépítése.

2.7.Kistérségi vagy térségi főenergetikus és környezetgazdász foglalkoztatásának támogatása (A távhőszolgáltatáshoz hasonlóan maximum 2 évre környezetvédelmi támogatásként.) Elsőként javasoljuk a már megvalósult, vagy folyamatban lévő energiapotenciál – energiaigény felmérések modellterületeiben. (Sümegi Kistérség, Tatai Kistérség és a Tatai-Medence további négy kistérsége, Közép-dunántúli Régió)

2.8.A kistérségi főenergetikus és környezetgazdász képzés

2.9.Kisvárosi, kistérségi vagy térségi energiakoncepciók, stratégiai és operatív tervek készítésének támogatása.

2.10.Szakmailag megalapozott alternatívák alapján szülessenek energetikai és környezetgazdálkodási döntések, valamint pályázatok az önkormányzatoknál kistérségi társulásoknál

2.11.ESCO-s, reális futamidejű energiahatékonysági és megújuló energiás önkormányzati beruházások, energetikai együttműködések, klaszterek hangsúlyosabb támogatása

3. A Magyarország Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési Tervét végrehajtása során javasoljuk kiegészíteni az alábbiakkal:

3.1.A végrehajtásban érintett szereplők között meg kell jelennie a régióknak, kistérségeknek, településeknek és a városi önkormányzatoknak.

3.2.Kerüljön az akció tervbe az EU által erősen pártolt legjobb megoldások cseréjének támogatása.

3.3.Az energiahatékonysági tanácsadó hálózat működésének fejlesztése eddig is az Energia Központ Kht. feladatai között szerepelt. Álláspontunk szerint ennek hatékonyságát növelni kellene legalább regionális és kistérségi szintű tanácsadással, természetesen hozzárendelve a forrásokat is. (ebben az ETE TESZ is szívesen részt vállal) Ennek a tanácsadásnak szakemberek bevonásával kell történni, s nem az eddig is meglévő szakképzetlen kistérségi tanácsadóknak kellene gondolkodni, aki majd plusz feladatoként, csupán pályázatokat ajánlgat. Más országokban energiaügynökségeket hoztak létre ezekre a feladatokra, melyek beindításához az államok segítséget nyújtottak.

3.4.Ne csak a városi rehabilitáció során kelljen az energiatakarékosságot figyelembe venni. Minden esetben, mikor közpénz elnyerésére nyújt be pályázatot az önkormányzat, legyen kizáró ok, ha a pályázó nem tesz meg minden elvárhatót az energiatakarékos megoldás kiválasztása érdekében, illetve ha nem tartja be azt a megvalósítás során.

3.5.Legyen kötelező energiamegtakarítási alap létrehozása valamennyi önkormányzatnál, kistérségnél. Ezt javasoljuk az éves energiaköltség 5-10%-ában meghatározni, melyből csak az energiamegtakarítást eredményező beruházások, korszerűsítések, energiahatékonysági akciók finanszírozhatók.

3.6.Ne önkéntes vállalásként legyenek kidolgozva a közbeszerzésekhez az energiahatékonysági irányelvek, hanem a fenntarthatóság és üzemelési költségek csökkentése érdekében kötelező legyen minimum energiahatékony, vagy az ÖKO termékek használata.

3.7.Ne csak az ipari szektorban legyen kötelező a szakszerűbb energiagazdálkodás érdekében energetikus kötelező alkalmazása, hanem bizonyos energiafelhasználás ill. energiatermelési szint felett az önkormányzatnál, kistérségben és régióban is. Ezt a terciér szektor fogyasztásának nagy – ma már 61%-os - aránya indokolja. Természetesen, ehhez megfelelő forrást kell rendelni. (l. a 2.7 pontot is az indításhoz)

3.8.Az auditok elvégzésének támogatását a 2007-es évhez hasonlóan folytatni kell.

3.9.Tudatformálásban a szakmai civil szervezetek (pl. ETE, MEE) és az önkormányzatok jelentős segítséget nyújthatnak, melyhez megfelelő pályázatokon keresztül célszerű forrást biztosítani. Az energiaszolgáltató cégek is üdvözlik az ilyen jellegű kezdeményezéseket.

3.10.A végrehajtásban érintetteket ki kellene egészíteni a Minisztériumokon és az Energia Központ Kht.-n kívül azokkal a szereplőkkel, akik hatékonyan tudnak segíteni, és ellenőrizhetők. A szakmai szereplők között csak az EK van megemlítve, de vannak többen, melyek a végrehajtásba bevonhatók. Így a szakmai civil szervezetek, szövetségek, mint ETE érintett szakosztályai, a TESZ, EHÖSZ, stb.

3.11.Az energiatakarékos világító berendezések elterjedésének fokozása közül a kompakt fénycsövek vannak kiemelve, melyek természetesen támogatandók, de folyamatosan megjelennek jobb, elérhető technológiák is, mint pld. a LED, mely nem hagyható ki, és szintén támogatandó.

4.A fentiekhez a következőkkel kívánunk hozzájárulni:

- 4.1.Szakmai segítséggel (jogsabályok véleményezése, stratégiák, cselekvési tervek kidolgozásában együttműködés, véleményezés)
- 4.2.Különböző területeken szerzett tapasztalatainkkal (kistérség, főváros, nagyváros, kisebb város kis település)
- 4.3.Legjobb megoldások cseréjével
- 4.4.Képzési anyagok kidolgozásában, oktatásban történő részvétellel.
- 4.5.Az oktatási minisztérium által kidolgozott tananyagok véleményezésével, tananyag kidolgozásban együttműködéssel.

5.Melléklet: Táv hő ÁFA csökkentés, és/vagy panel felújítás támogatása (próba számítás)

Készítették 2008 szeptemberében az ETE -Települési Energiagazdálkodási Szakosztály elnökségének tagjai:

Dely László alelnök Tata

Fazekasné Czako Ilona alelnök főenergetikus, Hódmezővásárhely

Gonczi Tamás ügyvezető titkár főenergetikus, Budapest, Főpolgármesteri Hivatal

Nagy Péter ügyvezető elnök főenergetikus, Nyíregyháza

Felhasznált források:

Fővárosi Közgyűlés 41/2008. május 29.-i Hagyó Miklós által beterjesztett módosító indítvány, és a 846/2008.(05.29.), valamint a 846/2008.(05.29.) Közgyűlési határozata

Interjú Dr. Szanyi Tiborral, Népszabadság, 2008. június 28.

Interjú Katona Kálmánnal 2008. július 9. MTV1.

H/4858 sz. országgyűlési határozati javaslat a 2007-2020 közötti időszakra vonatkozó energiapolitikai koncepcióról.

Magyarország Energiahatékonysági Cselekvési Terve GKM EK Bp.2008 február 13

Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia KvVM 2008-2025

Melléklet

Távhő ÁFA csökkentés, és/vagy panel felújítás támogatása (próbaszámítás)

Távhős lakás állomány	660 000	db
Átlag lakás éves fogyasztása	35	GJ
Lakossági kiadás hőenergiára (bruttó 3900Ft/GJ)	90 090 000	eFt
Távfűtésre összes lakossági kiadás (alapdíjjal együtt)	180 180 000	eFt
Állam ÁFA bevétele ebből a szektorból	36 036 000	eFt
Feltételezett 15% ÁFA csökkentés okozta bevétel kiesés	27 027 000	eFt
Átlag lakás éves fűtési kiadása (alapdíj+hődíj)	272 500	Ft
Téli fűtés számla (hődíj 6hónapra alapdíj 12 óra egyenletesen elosztva)	34 083	Ft
Téli fűtés számla hőszigetelés után	27 258	Ft
Téli fűtés számla csökkentett ÁFÁ-val hőszigetelés nélkül	29 823	Ft
Átlag lakás éves hődíj megtakarítása 30% energia megtakarítás esetén	40 950	Ft
Átlag lakás felújítási költsége hőszigeteléssel	1 260 000	Ft
A felújítás állami támogatása (beruházás 1/3-a)	420 000	Ft
Önkormányzati támogatás (beruházás 1/6-a forrása ???)	210 000	Ft
Lakástulajdonos saját erő vállalása	630 000	Ft
Lakás tulajdonos havi hitel törlesztés 60 havi részlet esetén	10 500	Ft
Téli hónapokban a tényleges törlesztés hődíj megtakarítást figyelembe véve	3 675	Ft
A feltételezett 15%-os ÁFA bevétel kiesésből támogatható lakásfelújítás	64 350	db/év
A teljes lakás állomány felújításának időtartama	10	év
A lakásfelújításokból származó építőipari ÁFA befizetés	16 216 200	eFt/év
A csökkent energia fogyasztás miatt kieső ÁFA bevétel	439 189	eFt/év
Távhős lakások fűtéskorszerűsítése (ÖKO program, vagy NYÍTÁS) 2/3-os támogatás összege	86 667	Ft/lakás
Az ÁFA bevételből 2/3-os támogatással finanszírozható lakás korszerűsítés (ÖKO program)	311 850	lakás/év
25%-os energia megtakarítást számolva	2 728 688	GJ/év
Földgáz felhasználásban számítva	113 695	em3